

І. І. Пушкар

здобувач кафедри загальноправових дисциплін та міжнародного права

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАПОБІГАННЯ ЗАБРУДНЕННЮ АЗОВО-ЧОРНОМОРСЬКОГО БАСЕЙНУ ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

Важливим інструментом проведення глобальної екологічної політики є міжнародні природоохоронні конвенції, договори, угоди, резолюції, конференції по проблемах охорони навколишнього середовища і раціонального природокористування.

Беручи до уваги принципи, звичаї і норми загального міжнародного права, що регулюють захист і збереження морського середовища, а також збереження його живих ресурсів, центральне місце серед джерел міжнародно-правової охорони навколишнього природного середовища займають Конвенція про захист Чорного моря від забруднення, резолюції Генеральної Асамблеї ООН и Всесвітня хартія природи. Об'єктами конвенції стали практично усі види природних ресурсів і найбільш загрозливі види людської діяльності.

В Україні стрімко зростає не тільки кількість, а й різновиди твердих побутових відходів (надалі — ТПВ), у складі яких значну частину становить використана упаковка. Облік утворення, переробки та утилізації відходів упаковки як вторинної сировини на державному рівні не проводиться.

Метою статті є аналіз дійсного стану загрози ТПВ Азово-Чорноморського басейну та впровадження європейського досвіду функціонування системи переробки та утилізації відходів упаковки, а також гармонізація законодавства України із законодавством Європейського Союзу у сфері поводження з упаковкою та її відходами.

Ситуація, що склалась в Україні у сфері поводження з відходами виробництва і споживання, є критичною та однією з основних загроз екологічній безпеці країни. Згідно з офіційними даними, в Україні щорічно утворюється близько 250 млн тонн, всього накопичено понад 35 млрд тонн відходів, у тому числі 250 млн тонн ТПВ.

Сучасну систему роздільного збирання, заготівлі та утилізації відходів упаковки як вторинної сировини дискредитова-

но зловживаннями підприємств і організацій, які укладають фіктивні угоди, породжуючи тіньовий обіг коштів. Щорічно в Україні втрачаються значні обсяги вторинної сировини у вигляді відходів паперу і картону, скла, полімерів та ін.

Відходи упаковки як сировинний потенціал можуть замінювати первинні ресурси і відігравати важливу роль в економіці, сприяючи ресурсозбереженню і забезпеченню сировинної незалежності держави, створюючи додатковий експортний потенціал та ін. З цього погляду доцільним є максимально широке та економічно ефективне їх використання, забезпечення належного збирання та заготівлі використаної упаковки як вторинної сировини.

З метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, відповідно до Директиви Європейського Парламенту та Ради «Про упаковку та відходи упаковки» необхідно узгодити із нею національні заходи щодо упаковки та відходів упаковки, з одного боку, та забезпечити функціонування внутрішнього ринку і усунути перешкоди для торгівлі, з іншого. З цією метою робочою групою, створеною наказом Міністерства екології та природних ресурсів України, був розроблений проект закону України «Про упаковку та відходи упаковки», але він не був прийнятий.

Виникла необхідність встановлення правових основ для створення в Україні системи роздільного збирання, комплексної переробки та утилізації відходів упаковки, створення умов для добросовісної конкуренції між суб'єктами господарювання в цій сфері, впровадження європейського досвіду функціонування такої системи і гармонізації законодавства України із законодавством Європейського Союзу у сфері поводження з упаковкою та її відходами.

Удосконалення системи збирання, переробки та утилізації відходів упаковки як вторинної сировини якісно покращить умови реалізації головної мети законодавства України про відходи. Водночас це безпосередньо сприятиме реалізації в Україні низки основних положень директив ЄС, попередження і контролю забруднень Азово-Чорноморського басейну.

Запропонований законопроект «Про упаковку та відходи упаковки» є неприйнятий на даний час, але, на нашу думку, є одним з необхідніших та першочергових оптимальних засо-

бів для вирішення проблеми забруднення упаковкою Азово-Чорноморського басейну на виконання вимог Указу Президента України від 18 жовтня 2013 року № 572 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 квітня 2013 року «Про комплекс заходів щодо вдосконалення проведення моніторингу та державного регулювання у сфері поводження з відходами в Україні», Конвенції по запобіганню забрудненню моря скиданнями відходів та інших матеріалів 1972 року, з поправками Міжнародної конвенції по запобіганню забрудненню з суден 1973 року та Закону України «Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів».

Література

1. Конвенція про захист Чорного моря від забруднення 1992 року [Електронний ресурс] : Ратифіковано Постановою ВР № 3939-ХІІ (3939-12) від 4 лютого 1994 року (дата набуття чинності для України: 14 квітня 1994 року). — Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_065. — Назва з екрана.
2. Международные природоохранные конвенции [Електронний ресурс] : Дунайский экофорум // Международные соглашения. — Режим доступу : <http://ecodanube.in.ua/index.php/environmental>.org.html. — Назва з екрана.
3. Хартія ООН від 1 січня 1982 року [Електронний ресурс] / ООН : — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_453 — Назва з екрана.
4. Портал Ліга-Закон / Он-лайн сервисы / законопроекты / Об упаковке и отходах упаковки [Електронний ресурс] : дата розгляду: 8 липня 2014 року — Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/linkl/GG3AI68A.html — Назва з екрана.